

TEDENSKA SLIKE

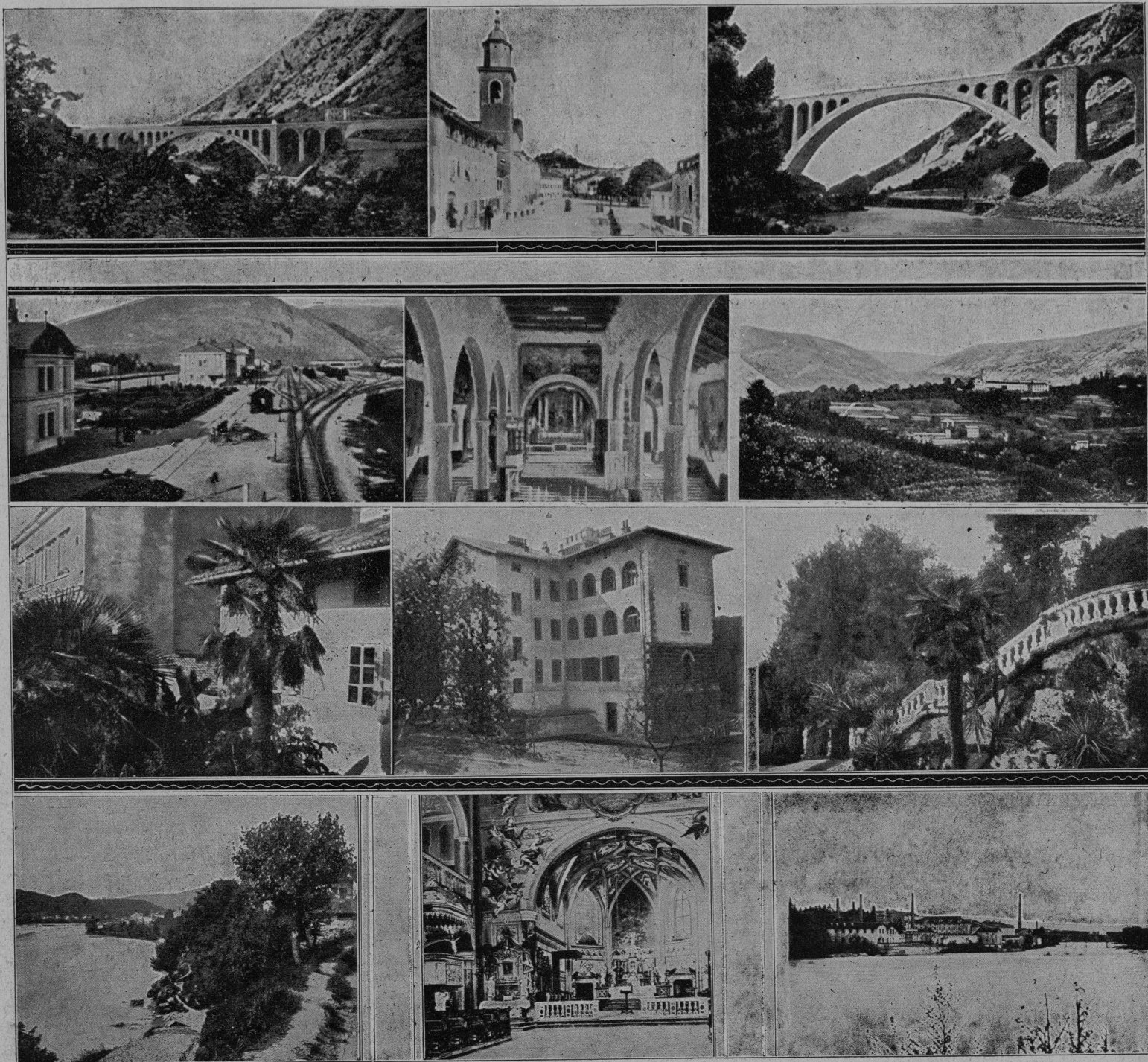
Štev. 44.

V Ljubljani, v sredo 1. novembra 1916.

Leto III.

Naši vojaki kupujejo po srbskih gorskih vaseh pri Dojranu prešiče in ovce.

Slike iz Gorice: 1. vrsta: Železniški most čez Sočo pri Solkanu. — Placuta z župno cerkvijo. — Železniški most pri Solkanu, najsiirsi-kameniti obok v Evropi, zdaj baje porušen. — 2. vrsta: Državni kolodvor v Gorici. — Notranjščina cerkve na Sv. Gori pri Gorici. — Frančiškanski samostan Kostanjevica pri Gorici, kjer je pokopan bivši franc. kralj Karel X. iz hiše Burbonov. — 3. vrsta: Del samostana usmiljenih bratov v Gorici, kjer je bila voj. bolnica in kjer je bil ubit od laške granate p. Ambrož in teško ranjen prior p. Horák. — Posestvo usmiljenih bratov na Stari Gori pri Gorici, kamor so nameravali preseliti bolnico. — Mestni park v Gorici. — 4. vrsta: Stražice ob Soči pri Gorici. — Notranjščina stolne cerkve v Gorici, zdaj povsem razrušena. — Papirnica v Podgori pri Gorici.

A. Kuprin:

Morilec.

Govorilo se je o današnjih dogodkih: o obešanju in streljanju, o sežiganju živih, o onečaščenih ženah, o umorjenih starih in otrokih, o nežnih, svobodo ljubečih dušah, za večno ponižanih, poteptanih v močvirje ničernosti, samovolje in nasilja.

Gostitelj je pravil:

— Kako se je spremenilo merilo življenja? Strašno je le pomisliti na to! Ni še dolgo tega — pred petimi leti je bilo — ko se je vsa ruska družba razburjala in zgražala nad osamljenim slučajem nasilja. Stražniki so v celici ječe pobili uradnika, deželni maršal je dal zapreti tujega dijaka zaradi neizkazovanja časti. In sedaj! Tam je bila postreljana cela množica brez svarila; ondi so pomotoma obesili moža namesto drugega z istim imenom; tam streljajo ljudi kar tako, iz nič za nič, iz dolgega časa, da izstrelijo naboje, tam love in bijejo z nagajkami sredi ulice mla-

dega inteligentnega moža, bijejo ga popolnoma brez vzroka, v prosto zabavo vojakom in častnikom. In glej, to ne vzbuja v nas več niti začudenja, niti razburjanja. Vse to je postalo navadno . . .

Nekdo se je v kotu divana živo zgenil. Vsi so se obrnili tja, čuteči, da bo človek v tem trenutku spregovoril, čeprav ga niso videli. In začel je govoriti s tihim, zelo mirnim tonom, a s tako gostimi posledki med besedami in tako čudno tresočim se glasom, da je bilo vsem jasno, kako težko mu je zadržavati notranjo razburjenost in bridkost.

— Da . . . to sem hotel . . . Po mojem je . . . neresnično . . . da je mogoče . . . se temu privaditi . . . Razumem še umor iz maščevanja . . . to je nekaka velika . . . nekaka zverinska radost. Pojmim uboj v jezi, v zaslepljenosti strasti, iz ljubosumnosti. No, končno, umor v dvoboju . . . Ali, če delajo ljudje to mehanično . . . brez razburjanja, brez strahu pred kakršnokoli odgovornostjo . . . in celo nepričakujoč nikakega odpora . . .

to mi je prav tako nenavadno, grozno in neumljivo, kakor mi je neumljiva psihologija krvnika . . . Če čitam ali razmišljam o pogromih, o kazenskih ekspedicijah ali o tem, kako more na vojni ujetnike, da bi ne obteževali oddelka, izgubljam glavo. Kot bi stal nad črnim, smrdečim brezdnom, kamor je včasih sposobna pasti ljudska duša . . . Prav ničesar ne pojnim . . . bridko mi je in gnusno . . . skrajno zoperno . . . ali neka čudna, mučna, bolesta radovednost me veže . . . h grozi . . . k vsej neizmernosti tega padca.

Trenutek je molčal, pretrgano vzdihnil in ko je zopet spregovoril, je bilo po njegovem spremenjenem glasu, ki je naenkrat postal temnejši, čutiti, da si je zakril oči z rokami.

— No . . . vseeno . . . moram povedati to . . . na moji duši leži tudi tak davni krvav spomin . . . Približno pred desetimi leti sem storil umor . . . Doslej še nisem tega nikomur povedal . . . vseeno . . . Vidite

— pri meni na posestvu je v delavski hiši živela mačka. Takšna mršava, majhna . . . bolj podobna mladi mačici . . . belodlaka . . . a ker je živela vedno pod pečjo, je bila umazano siva, nekako modrikasta . . .

Vse to se je pripetilo pozimi . . . da, v pozni zimi. Bilo je jutro — razkošno, tiho, brezvetrno. Solnce je svetilo že toplo, in na sneg je bilo naravnost nemogoče gledati, tako se je iskril. To leto je zapadlo nenavadno mnogo snega — in vsi smo hodili na krpljah. In tako sem si to jutro nasadil krplje in šel pogledat drevesnico, ki so mi jo ponoči poškodovali zajci. Šel sem tiho vzdolž pravih vrst mladih jablan, in kakor se sedaj spominjam . . . sneg se mi je zdel rožast in sence majhnih drevesc so bile popolnoma modre in tako razkošne, da bi bil pokleknil zraven njih in položil obraz v rahli sneg.

A tu se mi je približal stari delavec Jazykant. Zvali so ga nekako drugače, a imel je že tak priimek. Stopava drug ob drugem — on tudi na krpljah — govoriva o tem in onem. Naenkrat se zasmeje:

Narodna noša v Mitrovici na Srbskem.

— A naša mačka, gospod, je brez noge. Vprašal sem zakaj?

— Najbrž je prišla v volčjo past. Pol noge je proč.

Hotel sem jo videti in šla sva k delavski hiši. Kmalu nama je prekrižala pot ozka sled gostih rdečih madežev. Vedla je nasipu, pod katerim je sedela ranjena mačka. Ko nas je opazila, je zatisnila oči, žalostno odprla gobček in zateglo zamijavkala. Njen gobček je bil zelo mršav in umazan. Desna sprednja tačica je bila presekana nad kolenom in je čudno štrlela naprej kot ranjena roka, a iz nje je kapljala kri v redkih kapljah in izpod kože je ležala tenka bela kost.

Naročil sem Jazykantu:

— Pojdi v mojo spalnico in prinesi puško. Visi na zidu nad posteljo.

— A kaj ji storite! Izliže se! je menil delavec.

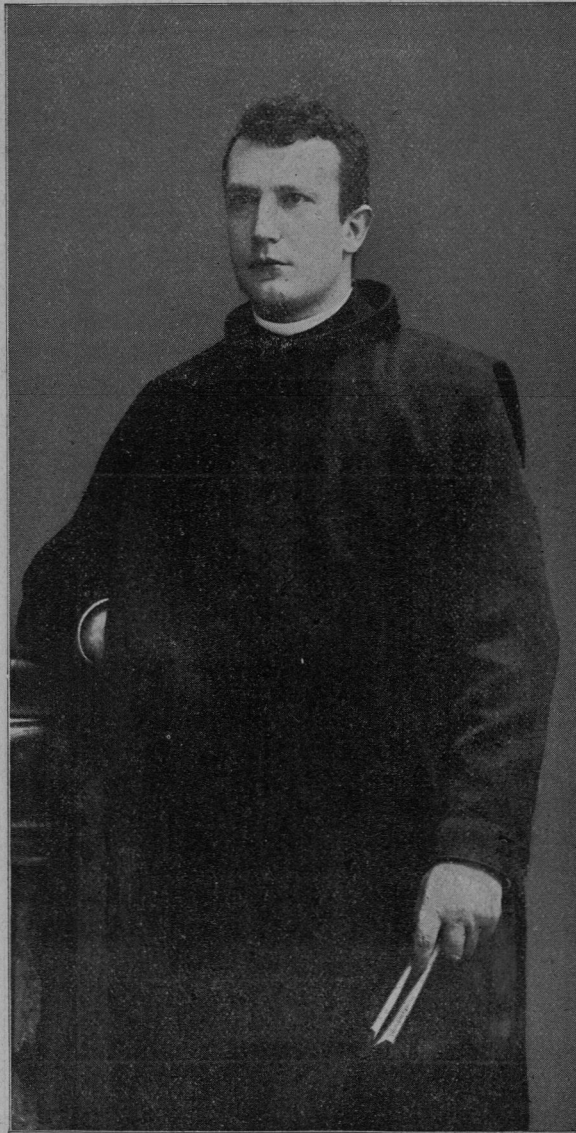
Ali jaz sem vztrajal pri svojem. Hotel sem skrajšati muke pohabljeni živali. Razen tega sem bil prepričan, da se ji rana gotovo ognoji in da mačka kljub temu pogine za zastrupljenjem krvi.

Jazykant je prinesel puško. Ena cev je bila nabita z drobnimi zrni za jerebice, druga s kroglo za volkove. Pozval sem mačko —

Porušeno poslopje v Gorici.

naččček. Tiho je zamijavkala in napravila nekoliko korakov. Stopil sem na desno, da je bila z levim bokom obrnjena proti meni, nameril sem in ustrelil. Do živali ni bilo več od šest, sedem korakov in takoj po strelu

Prior bolnice usmiljenih bratov v Gorici, pater Longinus Horak, ki je junaško vodil bolnico in stregel našim ranjencem, dokler ni bil sam nevarno ranjen.

sem opazil, da se ji je v boku odprla črna, pest široka zevajoča rana. A nisem je ubil. Pretresljivo je zavpila in zbežala pred menoj z nenavadno hitrostjo, prav nič šepajoča.

Videl sem, kako je prebežala poldrugsto korakov široko dvorišče in skočila v temno štirioglato odprto sušilnico. Sramoval sem se, polastila se me je jeza in bilo mi je srčno. Bežal sem za njo. Spotoma mi je skočila noga iz jermena krplje. Padel sem v sneg in le s težavo sem vstal. Moje premikanje je bilo neokretno, v rokav kožuha se mi je nabral sneg, a roke so se mi silno tresle.

Stopil sem v sušilnico. Tam je bila popolna tema. Hotel sem mačko poklicati, toda nekako sram me je bilo. Naenkrat pa sem zgoraj zaslišal tiho, srdito grčanje. Pogledal sem gori, a opazil sem le njene oči — dve zeleni žgoči točki. Sedela je na peči.

Vstrelil sem v ti točki na slepo srečo, še meril nisem. Mačka je zapuhala, zacvilila, začela se premetavati . . . Potem je utihnila . . . že sem hotel odditi, ko se je zopet odzvalo s peči zateglo, srdito javkanje. Okrenil sem se. Dva zelena žarka sta se svetila iz teme

Poljska nar. noša iz Kamienca Podolskega.

z izrazom tako vražjega sovraštva, da so mi vstali lasje na glavi in da me je zazebla koža na temenu.

Odšel sem hitro domov. Za puško nisem imel več nabojev, zato pa sem imel samokres Smitha in Vessona in k njemu polno škatljico nabojev. Napolnil sem vseh šest streliv in se vrnil v sušilnico.

Mačka me je že od daleč pozdravila s svojim groznim grčanjem. Spustil sem vanjo vseh šest streliv, se vrnil domov, zopet nabil orožje in znova šestkrat ustrelil. In vsakokrat divje praskanje in premetavanje na peči, bolesten krik in nato dva zelena žarka in besno zateglo javkanje.

Že mi je ni bilo več žal, a tudi razburjenja ni bilo v meni. Kot da sem otopel in hladna, težka, nenasitna potreba ubijanja je vodila moje roke, noge, vse moje kretnje. Moja vest je spala, zavita v nekak umazan polzek ovoj. In mrazilo me je, a na prsih in v životu sem čutil zoprno gomazečo bližino omedlevice. A nisem se mogel ustaviti.

Spominjam se tudi, da se je jasno, milo zimsko jutro nekam čudno spremenilo in zatemnelo; sneg je požoltel, nebo se je zmračilo, a v meni samem je bila topa, zoprna brezbriznost k vsemu, k nebu, k dre-

vesom z njihovo čisto modro senco.

Vračal sem se tretjič iz hiše v sušilnico in zopet z nabitim samokresom. A iz sušilnice je prišel Jazykant, držec v roki za zadnji nogi nekaj rdečega, zmrcvarjenega, z visečim drobovjem, cvilečega.

Ko me je opazil, je rekel neprijazno:

— Kaj boste tam . . . ni treba . . . pojdite . . . jaz sam . . .

Trudil se je, ne pogledati mi v oči, a jasno sem videl okoli njegovih ust izraz ostrega odpora in vedel sem, da ta odpor velja meni.

Sel je za vogel in s silnim zamahom

Zopet je umolknil. Neki nizek glas je spregovoril iz oddaljenega kota:

— Da, resnično . . . kako težak spomin!

A ta, ki je pripovedoval, ga je naglo in vneto prekinil:

— Ne, ne, — le pomislite, za boga, na nesrečnike, ki so šli in morili, morili, morili! Mislim, da se jim je zdel dan črn ko noč! Mislim, da jim je bilo slabo od krvi, a vendar se niso mogli ustaviti. Mogli so v tistih dneh spati, jesti, piti, celo razgovarjati se, a to niso bili oni, nego vrag s kalnimi očmi in sluzasto kožo, ki jih je ovladal . . . Pravim »nesrečniki,« ker si jih ne predstav-

Vedno se jim bo sanjalo, da hodijo po dolgih cestah, pod temnim nebom in da stoje ob obeh straneh ceste neskončne verige zvezanih ljudi, ki se ne morejo braniti, a oni jih bijejo, streljajo vanje, razbijajo jim glave s puškinimi kopiti . . . Pa v tem ubijanju že ni več gneva, niti usmiljenja, niti kesa, a ne morejo se ustaviti, kajti krvava, umazana vročica se je polastila njihovega mozga. In prebujali se bodo v grozi, trepetali bodo, ko bodo opazili svoj obraz v zrcalu, plakali bodo in kleli boga, in zavidali one, ki jim je življenje že preje, še v cvetočih letih uničila maščevalna roka. A vrag, ki je izpil

Procesija na Rusko - Poljskem. V sprevedu nosijo bandera in slike.

udaril mačko z glavo ob tram. In bilo je po njej . . .

Pripovedovalec je za trenotek umolknil. Bilo je slišati, kako je sopol in se prevračal na divanu. Nato je nadaljeval še tišje kot prej z nadehom žalosti in vznemirjenja:

— Tako torej . . . ves dan mi ni šel ta krvavi sen iz glave. Tudi po noči nisem zaspal in neprestano sem mislil na umazano belo mačico. In vedno sem se iznova zalotil pri misli, kako zopet grem v sušilnico in zopet slišim bolešno in srdito javkanje, vidim zeleni točki, polni groze in sovraštva, in neprestano streljam, streljam vanje . . .

Moram priznati, gospoda, da je to najtežji, najzoprnejši vtisk v vsem mojem življenju! Ni mi prav nič žal tiste garjeve bele mačke . . . Ne . . . Imel sem priliko streljati lose, medvede . . . Pred tremi leti sem na dirki ustrelil konja. Končno sem bil na vojni, za vruga! . . . Ne, ne, to ni sno. Ali do konca svojih dni ne pozabim, kako mi je iz dna duše nenadoma vstala in jo ovladala, ojačila, zalila neka zagonetna, podla, a obenem neodoljiva, nezavedna grozna sila. Ah, ta krvava megla, ta otrplost, ta mračna brezbriznost, ta tihi nagon moriti! . . .

Stolp grško - katoliške cerkvice v gališkem Drohobiču.

ljam sedaj, nego potem, mnogo pozneje, ko bodo starci. Saj nikdar, nikdar ne pozabijo tiste podlosti in tiste groze, ki je v onih dneh za večno okrnila in omadeževala njihove duše. In predstavljam si noči tistih starcev, dolge, brez spanja, njih zoprne sanje!

njihovo dušo, jih ne izpusti nikdar. Da, še v predsmrtni agoniji bodo njihove oči videle kri, ki so jo prelivali. ko—

Vrnitev k naravi.

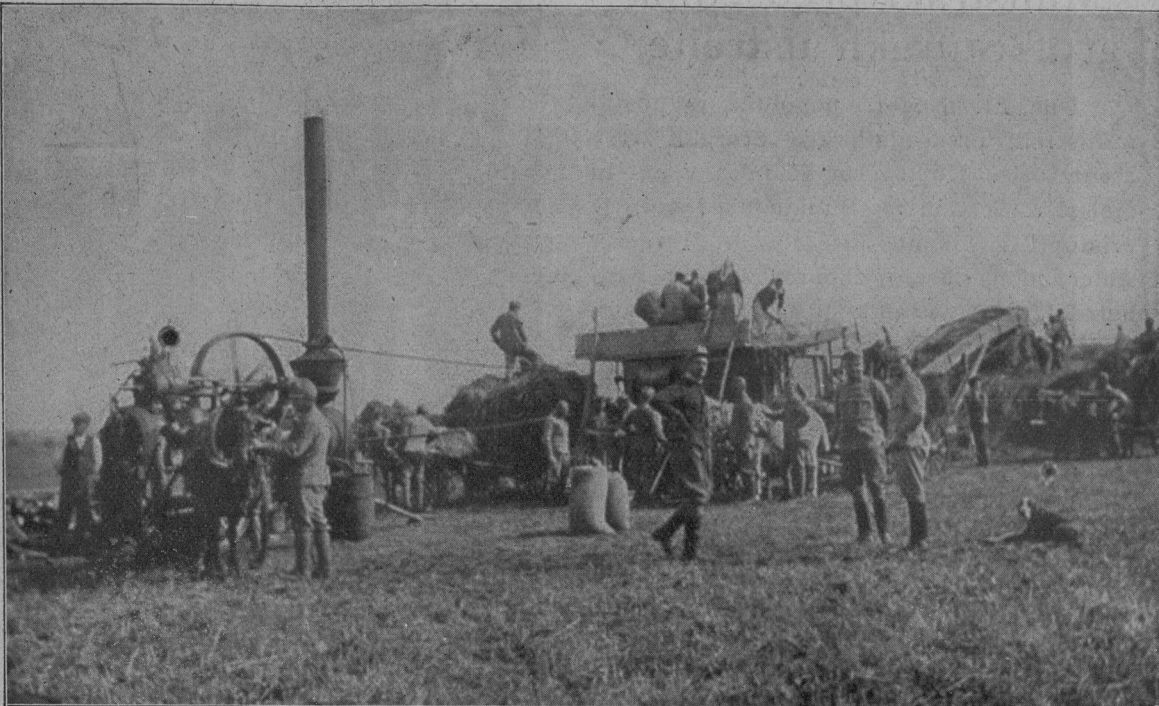
Filozof Jean Jacques Rousseau in drugi moralisti so trdili, da najde človek največjo srečo in popolnost, če se vrne k naravi ter živi kolikor najbolj mogoče priprosto, skromno in adamsko. V 19. veku je bil najvplivnejši klicar k naravi veliki ruski pisatelj in modrijan Lev Nik. Tolstoj.

Pred nekako petindvajsetimi leti je neki Levickij, učenec Tolstega, hitel njega nauke izvršiti v dejanju ter je zbral večjo skupino oseb obeh spolov. Ž njo se je naselil na Kavkazu, kjer so si ti idealisti ustanovili svojo občino. Med njimi ni bilo nobenega razločka; vsi so bili enako veljavni, dasi so bili različne izobrazbe in iz raznih stanov. Glavarja so si volili, a dolgo ni smel nihče ostati na čelu občine, da bi se v svoji moči ne prevzel. Imeli so vse skupno, imetje in tudi žene, in če se jim je narodilo dete, so mu bili vsi možje, očetje in vse ženske so skrbele za otrokov blagor. Delali niso mnogo,

ker zemlja jim je rada in obilno rodila. Sadov niso zbirali; spravili so le toliko pridelka, da so se preživeli do pomladi. Denarja ni imel nihče in ga ni smel imeti. Le glavar je hranil skupno blagajnico za slučaj izrednega troška. Trgovali so z zamenjanjem blaga. Obleke in perilo so šivale in tkale ženske. Moški so se večinoma bavili s čitanjem in razgovarjanjem ter s poljedelstvom. O politiki pa niso govorili. Tudi političnih časopisov niso čitali in novih knjig niso naročali. Nikomur niso pisali in niso prejeli nobenih dopisov. Pretrgali so s svetom vse zveze in le pre-mišljali o socijalnih reformah, o morali, veri, o Bogu, vzgoji mladine, skratka o vprašanjih o katerih govore Rusi neprestano in najraši.

Nekaj časa je živela ta občina prav srečno. Toda zgodilo se je, da so se nekateri moški zaljubili in da so želeli imeti otroke, o katerih bi ne bilo nobenega dvoma glede očetovstva. Ta in oni mož je ljubil le to ali ono žensko ter je trpel, ker je bil le — delničar, ne pa absolutni posestnik.

Težki duševni boji so se začeli med njimi. Ta je čutil, da ljubi le eno ženo, oni si je domišljali, da vidi v tem ali onem otroku vse

Mlatiči s stroji na poljskem bojišču.

Košnja pri Vladimir Volinskemu (Poljsko).

znake svojega očetovstva. Drug se je izogibal drugemu, skrivaj so zalezovali ljubljene ženske in otroke, zanemarjali delo ter se kesali. Vsak večer so imeli javno izpoved, ker tajnost niso smeli imeti. Toda izpoved ni bila več odkrita: tajnosti si niso odkrili, zato so duševno trpeli ter si očitali izdajstvo. Kmalu so se zbirali parčki ter se skrivali pred drugimi.

Končno pa je pobegnil prvi zaljubljeni par, ki je odvel s seboj tudi otroke. Niso ga zasledovali, ker vsakdo je bil popolnoma svoboden. Nato je pobegnil drugi, tretji, četrti par, — ni trajalo dolgo, in Levickij je ostal sam. Komunistična, silno pobožna občina se je razbila. Leta 1905 je bilo še slišati o Levickem, ki je v poltavski guberniji širil komunistične ideje med kmeti in grajščaki. Potem je izginil. Ali je umrl ali poginil v Sibiriji. Kdo ve!

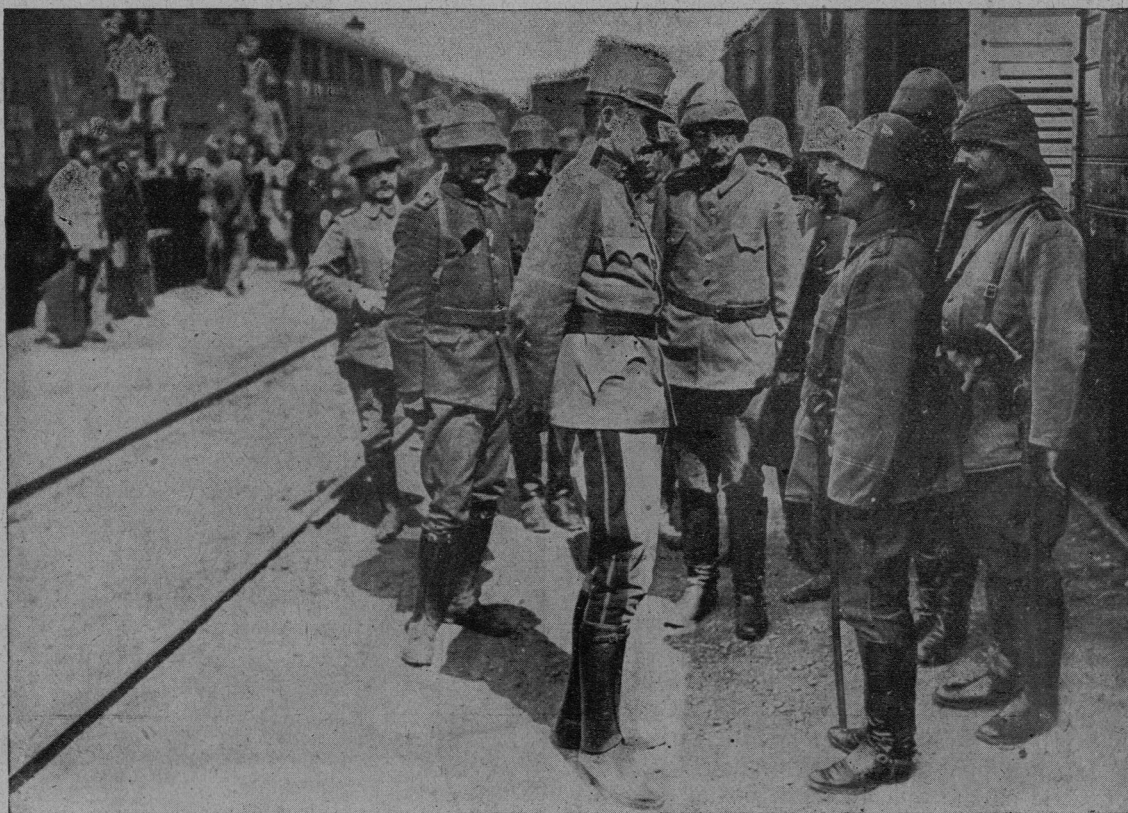
Ž njim pa je izginil sen o komunistični obitelji. Razbil ga ni ruski policaj niti ruski kozak, ruska vlada se je temu snu le smejala in pustila, da se uniči sam. In res se je pogubil sam, ker rajske razmere se ne morejo vrniti več in povrnitev v naravo je nemogoča. Ljubezen do žene in otrok je ubila protinaravno misel fantasta Levickega.

Manica Komanova:

Na materinem grobu.

1. Odkar si, ljuba mati, odšla v gomilo hladno, ob tvojem grobu često drhti mi srce jadro.	3. Po svetu hodi beda, meč kruti gospoduje v gomili tvoji tihi mir blaženi kraljuje.
2. Pač moralo je priti . . . a prišlo je prerano in mi zadal bridko, globoko srčno rano.	4. Kaj že smo in kaj bomo še morali prestati . . . ! A ti počivaš sladko, oj blagor tebi, mati!

Prestolonaslednik Karel Franc Jožef, v razgovoru s turškimi častniki.

Ministrski predsednik grof Stürgkh ustreljen.

Dne 21. oktobra popoldne je postal ministrski predsednik grof Stürgkh žrtev atentatorja. Ko je grof Stürgkh v hotelu Meissl & Schadn na Dunaju obedoval, je pristopil k njemu pisatelj dr. Friderik Adler in je naglo zapored trikrat nanj ustrelil. Grof Stürgkh je bil zadet v glavo in je takoj umrl.

Prva krogla je zadela ministrskega predsednika v čelo, druga nad očesom. Ministrski predsednik se je mrtev zgrudil na tla. Več aristokratov in oficirjev je hitelo za napalцем in plačilni natakar ga je prijel. V tem hipu se je revolver četrtič izprožil in je krogla prasnila natakarja ter zletela v nogo baronu Aehrenthalu. Nekateri oficirji so pogegnili sablje, a dr. Adler jim je rekel: »Prosim, gospodje, vem kaj sem storil in dam se mirno aretirati.« Na vprašanje, zakaj je ministrskega predsednika ustrelil, je odgovoril: »To bom povedal pred sodiščem; jaz sem pisatelj dr. Adler.

Turškim vojakom v Galiciji razdeljujejo menažo.

Boji v Karpatih: Naš tren z vpreženimi psi pred odhodom v gore.

Napadalec dr. Friderik Adler pripada skrajnemu levemu krilu socialno-demokratske stranke, je 37 let star in izdajatelj revije »Der Kampf.« Študiral je v Švici fiziko in hotel najprej postati privatni docent na vseučilišču v Curihu, a se je posvetil časnikarstvu. Vrnil se je na Dunaj pred šestimi leti, postal tajnik nemške socialno-demokratske stranke v Avstriji in izdajatelj dunajske »Arbeiter Zeitung,« a med očetom in sinom je bilo v političnem oziru raznoglasje in je »Arbeiter Zeitung« naravnost polemizirala s članki v »Kampfu.« Atentat na ministrskega predsednika grofa Stürgkha je dejanje političnega eksaltiranca. Umor grofa Stürgkha je krvav, obžalovanja in obsodbe vreden izbruh posameznika in nič več.

Ministrski predsednik grof Karel Stürgkh je bil rojen dne 30. oktobra 1859 v Gradcu. Leta 1881. je stopil v politično službo in je pozneje prišel v naučno ministrstvo. Popustil je službo leta 1891. in postal državni poslanec. Leta 1894. je postal zopet uradnik in sicer dvorni svetnik v naučnem ministrstvu, a se je po velikem boju za celjsko

Pod Visokimi Karpati na ogrski strani.

gimnazijsko vprašanje in po padcu ministrstva Vindischgraetz zopet umaknil. Od leta 1897. do 1907. je bil grof Stürgkh novič državni poslanec; leta 1907. je postal član gosposke zbornice, leta 1909. pa naučni minister ter dne 3. novembra 1911 ministrski predsednik.

Še v soboto popoldne so imeli vsi ministri posvetovanje. Seveda bodo dali po običaju svoje portfelje na razpolaganje. Novi ministrski predsednik je dr. pl. Körber, doslej skupni finan. minister in minister Bosne.

Snaha.

Roman.

Obrnila se je in spustila nekaj srebrnega denarja ubogi vdovi v naročje. Geoffrey, ki je stal ves čas čisto tik nje, je dodal deset sovereignov.

»Pošljem ji malo konjaka,« je dejala Mona eni izmed prisotnih žen potem, ko je dolgo gledala ubogo Kitty, ki je ležala kakor mrtva; »potrebuje ga.«

Četrti grški armadni kor, ki je prestopil z vsem orožjem pod zaščito nemške vojske v Macedoniji. Grke so prepeljali na Nemško. Naša slika kaže grški kor na maršu skozi Zgorzelec (Görlitz).

Nato je potrepala Kitty nalahko po rami. »Zberi moči,« je rekla prijazno, pa odločno. »Poskusi na kaj drugega misliti kakor na grozno nesrečo.«

»Ena sama misel me še spreha,« je odgovorila mračno žena: »Žalosten dan je bil, ko sem prišla na svet.«

Mona ji ni več skušala prigovarjati; zmajala je žalostno glavo in šla z Geoffreyem iz koč.

Stopala sta molče drug tik drugega. On je mislil samo nanjo, ki je bila popolnoma zatopljena v spomin na dogodek. Ko jo je

pogledal, je opazil, da je tiho, a krčevito jokala.

»Mona, za vas je bilo preveč,« je vzkliznil s prisrčnim sočustvovanjem.

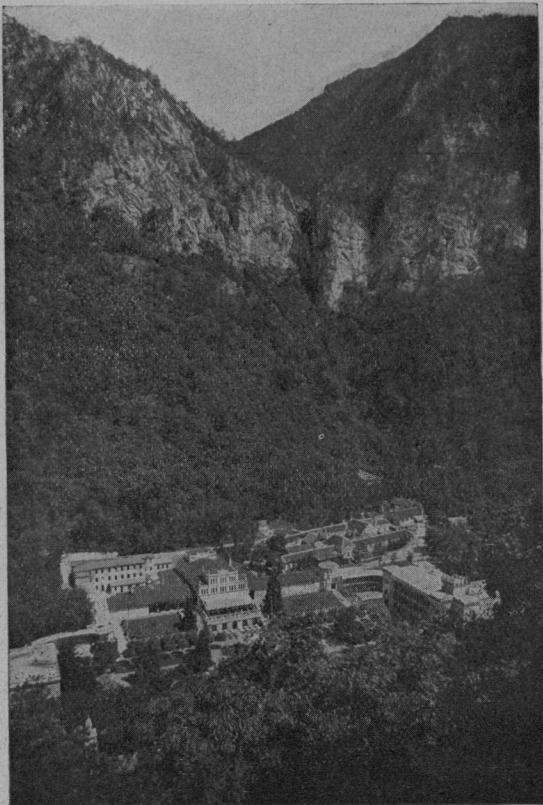
»Da, da, uboga, uboga žena! Še vedno vidim pred seboj njen obraz. Kako je bil obupen, kako je bil obupen, kako breznamen. Zgubila je vse, kar je ljubila, in zdaj nima več opore na svetu. Tako kruto umornjenega videti njenega moža, ki ni ničesar zlobnega storil . . . o to je grozno! Dovolj je, da jo pokonča!« je ihtela Mona v raztrganih stavkih.

»Čas poleči njeno gorje,« je pripomnil Geoffrey z namenom, da pomiri svojo družico. »Mlada je še, poročila se bo spet, sklenila nove zveze.«

»Ne, tega ne bo storila,« je odvrnila nejevoljno Mona. »Irski kmetje napravijo to jako redko. Prepričana sem, da ostane Kitty spominu svojega moža vedno zvesta.«

»Ali so Irski tako zvesti? Če bi ljubili vi kakega moža, ali bi mu bili tudi tako zvesti?«

»Toda kaj je storiti?« je nadaljevala Mona in preslišala njegovo vprašanje. »V kako

Herkulova kopel na Sedmograškem, zopet osvojena po porazu Rumunov.

žalostnem stanju je ta dežela! Prerekanje in prepir dan na dan, in vendar, če je človek med ljudmi in se z njimi razgovarja, so uljudni, prijazni in ljubeznivi.«

»Opazil ravno nisem, da bi bil uljudnej v flanelasti jopi, ki je govoril o znižanju najemščine, posebno ljubeznivo izgledal,« je odvrnil Rodney resno, »in — saj se prav lahko motim — v njegovih očeh sploh nisem opazil prijaznega izraza. Za spremljevalca po samotni poti bi ga ne izbral. Toda mogoče je, da mu delam krivico.«

»Larry Doolin ni ravno prikupna oseba, to priznam, toda on je pa tudi samo eden med mnogimi. Vseeno trdim, da so večinoma prijazni in postrežljivi. Glavno krivdo zla, ki se tu dogaja, nosi tako Anglija. Mi smo pošteni državljani, to mi morate pritrditi, če se spomnite na to, kako navdušeno smo sprejeli princa valeskega. Takrat sem bila še v Dublinu. To bi vam sam tudi povedal, če bi ga vprašali,« je resno sklenila.

»Kadar ga spet vidim, ga gotovo ne pozabim vprašati,« se je šalil Geoffrey. »Nobene ovire se ne ustrašim. Odgovor vam sporočim potem po žici.«

»Mi bi bili najboljši podložniki, če bi z nami boljše ravnali,« je nadaljevala Mona,

katero je njen predmet tako zelo zavzel, da ni opazila, kako se Geoffrey z njenim govorjenjem kratkočasi. »Če pa nas zaničujete, pride končno tako daleč, da vas sovražimo.«

»Tako strašnega govora še nisem nikoli slišal« je zaklical Rodney. »Meni reči v obraz da me sovražite! O mis Mona, s čim sem to zaslužil?«

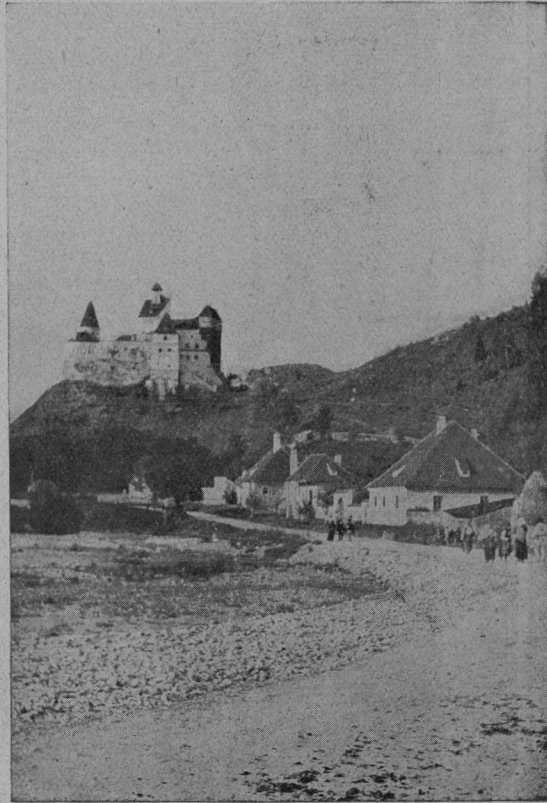
»Vi prav dobro veste, kako mislim,« je odvrnila Mona očitajoče. »Tudi ne morete trditi, da nimam prav; prav gotovo je, da nas Anglija zaničuje.« In predno je mogel Geoffrey sebe in svojo domovino zagovarjati, je vprašala nenadoma: »Ali ste videli na ognjišču prešička? Vedno sem ga morala gledati. Bilo je šegavo, kako je tam sedel, mežikal in skušal sočustvovati. Gotovo je vse natančno razumel. Še nikoli nisem videla tako svečanega prešička!«

Smejala se je živahno. Prešiček jo je vidno zelo zabaval. Geoffrey jo je začudeno gledal. Kakšen čuden temperament je vendar imela, ko sta se vrstila jok in smeh drug tik drugega!

»Kakšen nenavaden otrok ste vi! je dejal končno. »Dve zaporedni minuti niste nikoli ista!«

»Ravno to je nemara, kar me dela tako dražestno!« je dejala Mona šegavo.

Zdaj je bila razpoložena za šalo. Na

Grad Törz in vas Törz na Sedmograškem, tudi zopet osvojena.

preljubezniv način je spačila obraz in ga izpod svojih dolgih in temnih trepalnic očarajoče pogledala.

»Da, dražestno je to res,« je odgovoril počasi Geoffrey, »toda preseneča me. Jaz ne morem biti v tem hipu žalosten, v bližnjem pa vesel. Povejte mi, kako to napravite?«

»Ne morem, ker tega sama ne vem. To tiči v moji naravi. Če sem še tako žalostna, izpremeni lahko bežna misel moje solze v smeh. Nam Irkam pravijo, da smo nestanovitne, toda to nima nič opraviti z nestanovitnostjo. Posebnost našega temperamenta je pravi dar božji, kajti hipna pozaba naših skrbi nas krepi ob času nesreče. Za tako žalost pa kakor je Kittyna ni olajšave; trajala bo vse njeno življenje.«

»Res?« je vprašal Geoffrey dvomljivo.

»Da, in to je jako umevno,« je odvrnila resno Mona in govorila v smislu prejšnjih misli dalje: »Mnogo stvari je, ki name globoko učinkujejo, na primer slike, pesmi in lepa glasba.«

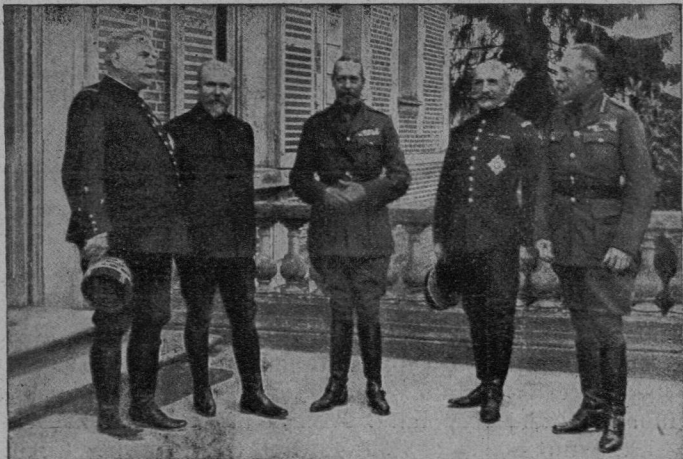
»Ali kaj požete?« je vprašal raztreseno.

»Da.«

Odgovorila je tako naravno in tako različno od navadnega »Malo« ali »Ni vredno imena« ali »Če sem sama,« da je bil popol-

Afričan. trobač ob Sommi na Francoskem.

V francoskem glavnem vojnem stanu: (od leve na desno) General Joffre, franc. predsednik Poincaré, angleški kralj, general Foch, general Haig.

Črnogorski kralj Nikolaj je obiskal francosko-angleško fronto ob Sommi. Spremljal ga je gen. Gourand. Kralj ogleduje čete ki korakajo na bojišče.

noma iznenaden.

»Nisem virtuoziinja,« je nadaljevala, »toda so ljudje, ki moje petje zelo občudujejo. V Dublinu so me jako radi poslušali, ko sem se mudila pri teti Anastaziji, in dobro veste, da je dublinsko občinstvo zelo kritično.«

»Saj nimate klavirja.«

»O pač. Teta ga mi je podarila, ko sem odpotovala. Ni ga rabila, meni pa je bil vse veselje. Tri leta sem bila v zavodu v Pontarlingtonu, in ko sem se vrnila, nisem imela več smisla za tetine znanke, temveč sem se zabavala le z glasbo... Pripovedujem vam prav gotovo stvari, ki vas dolgočasijo,« je smehljaje skončala.

»Ne, vi me gotovo ne dolgočasite. Kako bi se mogel dolgočasiti, ko poslušam vaš glas! Nadaljujte, povejte mi, kje skrivate svoj skrivnostni pianino.«

»V sobici, kjer stanujem. Te še niste videli; imam jo samo zase. Imenujem jo svojo luknjo in shranim v njej vse, kar mi je ljubo. Ob priliki vam jo pokažem.«

»Danes mi jo pokažite,« je prosil.

»Ker želite, prav rada.«

»Pa mi boste tudi kaj zapeli?«

»Kakor hočete. Ali ljubite petje?«

»Zelo. Sam nimam dosti glasu, pojem pa malo vseeno, kar je zame sicer nesreča, toda ne pregrešek; kaj mislite?«

»O, če znate sploh peti, se morate glasbe veseliti in jo ljubiti.«

»Sovražim pa ljudi, ki nekoliko pojo. Vedno sem želel, da bi peli še manj. V mojih očeh je to socialno zlo, ki bi ga morali postavno zatreti. Moj najstarejši brat Nick poje res prav čedno, ima prelep tenor, in če poje, žgolijo ptiči ž njim. Sploh je diletant na raznih poljih, slika, javno čita razne zastarele stvari, ki nikomur ne koristijo, se spozna na star porcelan, zлага celo pesmi.«

»Res?« je vprašala Mona in odprla širom oči. »Mislim, da bi bila pred vašim bratom Nickom strašno plaha, če bi ga kdaj srečala.«

»Tokrat me ne smete izdati. Posebnež je in ne maral bi, da bi jaz o njem vse vedel. Jack, drugi moj brat, tudi poje. Pred kratkim se je vrnil iz Indije, dober mladenič je, toda menim, da dam končno le največ na Nicka.«

»Imate dva starejša brata?« je vprašala Mona zamišljeno.

(Dalje prihodnjič.)

Angleški kralj s svojim štabom na grobeh padlih Angležev in Francozov.

Razne vesti.

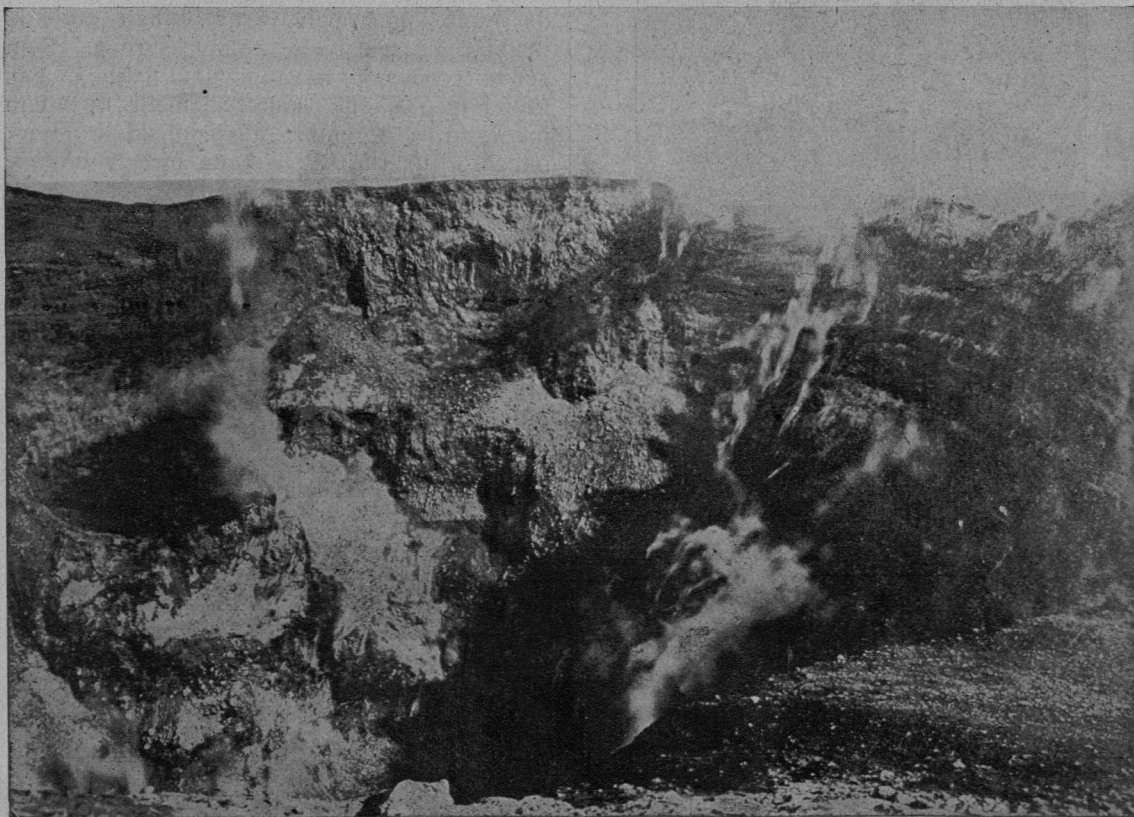
Ali se jasni? Naš list je prinesel že več nemških glasov, ki svetujejo in prepričujejo nemško javnost, da mora premeniti svoje stališče nasproti slovanskim narodom. V Nemčiji to že od nekdaj zahteva katoliški centum glede pruskih Poljakov, med vojno sta to zahtevo posebno poudarila znani pisatelj Naumann in nič manj znani publicist Rohrbach. To spoznanje prodira počasi tudi v Avstrijo. V Pragi izhaja znanstvena revija »Deutsche Arbeit,« ki v zadnji številki prinaša kar tri sestavke o slovanskih problemih. Dr. Spina misli napisati celo vrsto člankov, v sedanjem pa pravi Nemcem, da Slovanov, čeprav imajo z njimi 2000 km dolgo jezi-

kovno mejo, ne poznajo, zato naj se začno učiti slovanskih jezikov. Seveda se morajo odreči raznim predsodkom in temeljito in pravično preiskovati slovansko življenje. Le velika nevednost glede Slovanov je kriva, da so jim marsikaj nepravilni.

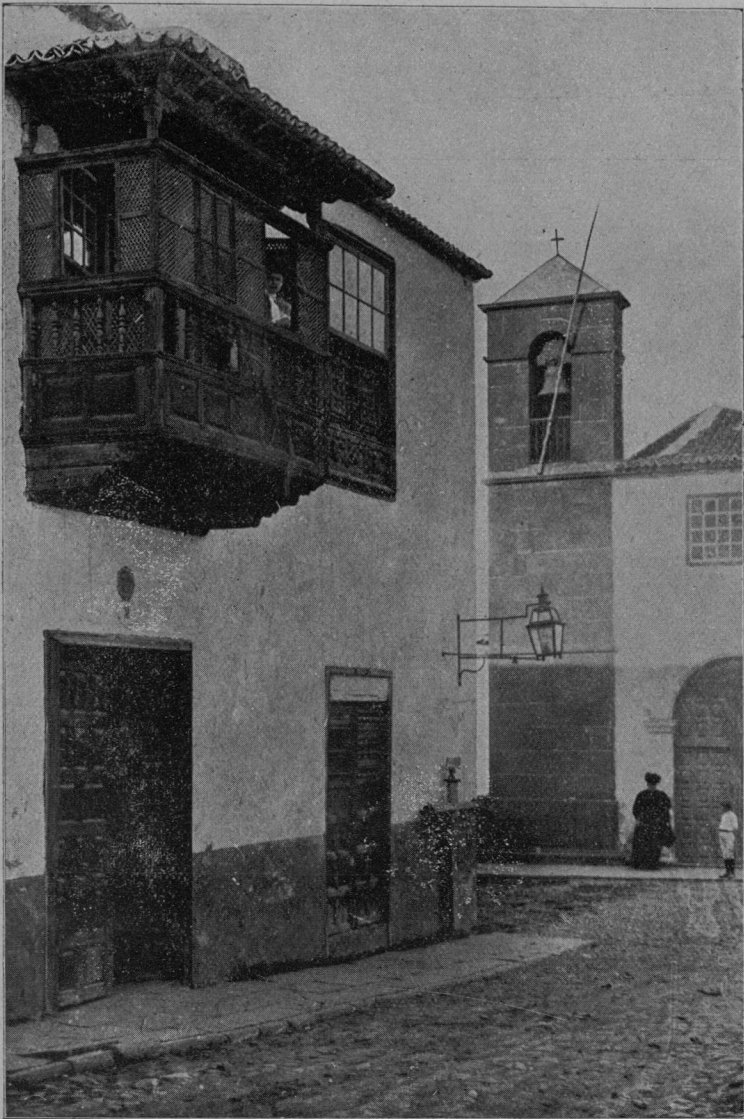
Nevolja radi draginje na Ogrskem. Kaka srditost je nastala zaradi draginje živil celo v izobraženih krogih, ki vsaj pri javnih nastopih preudarijo besede in prepire, to kaže odprto pismo, katero je priobčil v listu »Pesti Hirlap« dvorni svetnik Boszoky. Ta visoki uradnik predlaga povsem resno, naj se navjajalce cen obsodi na smrt in obesi. Urednik »Pesti Hirlap« je dostavil temu pismu opombo v kateri pravi, da bi zadostovale krepke batine.

Še enkrat krajevni napisi. V 240. številki radikalne »Ostdeutsche Rundschau,« se nekdo jezi, ker je »N. Fr. Pr.« prinesla karto Sedmograške z pomadžarjenimi imeni nemških tamošnjih krajev. List pravi: »Pri krajih katere so ustanovili, imenovali in v katerih stanujejo Nemci, morajo veljati nemška imena; to zahteva pravičnost.« Tudi mi smo teh misli in smo rade volje za skupno delo z nemškimi radikali, da n. pr. tudi po Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in Primorskem izginejo strašno popačena krajevna imena. Tudi mi smo teh misli, kakor pravi imenovani list: »Čudno je, da so take potvorbe našle uradno priznanje.« Na našem jugu je začelo te spake odpravljati vojno vodstvo; seveda je šele začetek in gre brez ovir; vendar upamo, da bo pravična odločnost dala krajem njihovo pravo ime in lice in da bodo vsi uradi sledili tej res avstrijski misli.

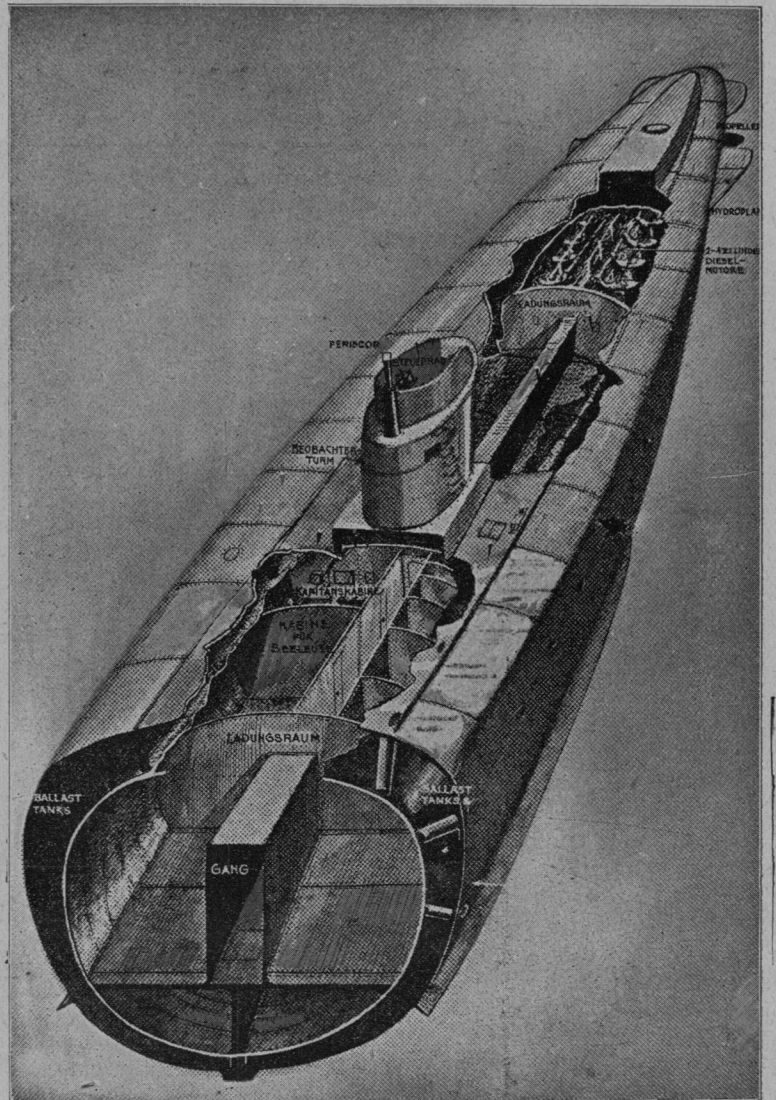
Zlata reka iz Evrope v Ameriko. Finančni poročevalec časnika »Times« poroča iz Novega Yorka: Zlato prihaja iz Anglije in drugih dežel zaveznikov v takšnih množinah v »Assay Office« v Ameriko, da tamošnji uradniki ne morejo več zmagovati dela. Zdelani in utrujeni uslužbenci zajemajo iz zabojev zlato, ki ga morajo tehtati in vrednost vpisati v knjige in so baje vsi bolni, ker vidijo takšne kupe bleščče se kovine (?). Več kakor 800 milijonov dolarjev v zlato je sedaj spravljanih v sobanah, dolgih po 100 in več

Žrelo ognjenika Etne na Siciliji, ki se je nedavno s silnim potresom udrlo.

S Kanarskih otokov sever. zap. Afrike: Spredaj turška hiša, zadaj katoliška cerkev.

Model velike nemške podmorske ladje „Bremen“ in „Deutschland“ za tovarni promet med Nemčijo in Ameriko.

korakov. Zaboju stoji pri zaboju, vse samo suho zlato, tako da stopajo uradniki na stole in mize, če hočejo pogledati po sobani. Če bi imeli to zlato izplačati po 1000 dolarjev na dan, bi potrebovali 1000 let, da bi ga prešteli, pa bi ga še polovico ostalo.

Moda in cena čevljev. V listu »Köln. Volkszeitung« je pisal lastnik večjih trgovin za čevlje o cenah, ki so dosti visoke tudi na Nemškem, a daleč ne tako visoke, kakor v Avstriji. — Odkod vedno rastoče cene? Tvorničar more dobaviti le malo, ker mu je odkazanega le malo usnja. Zato porazdeli na to manjšo dobavo vse obresti tvornične in strojevih glavnic, vse zaslužke delavcev in vse višje cene pri pritiklinah. A tudi tvorničar bi moral imeti ozir na vojno in koristi, ki jih ima od nje. Saj se mora najti pot, da se zniža cena čevljem, ki jih rabi ljudstvo. Ako ni usnja — in ni ga — ako ni delavcev, potem bi se morala prepovedati izdelava finih, razkošnih čevljev. Ali se je moral baš sedaj sredi vojne pojaviti barvasti ženski čevlji z visokimi gležnjicami in lakastim obšitkom v modi? Čemu se troši toliko delavskih moči? Ukazati bi se moralo, da se smejo izdelovali le dvoje

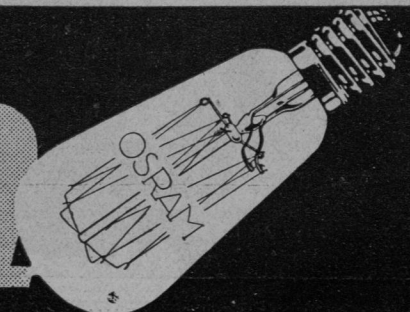
Generalni major Sam Hughes, organizator kanadske vojske Angležem na pomoč. Bil je učitelj, izdajatelj časopisa in je sedaj vojni minister za Kanado.

moških in ženskih čevljev ter po ena vrsta čevljev za dečke, deklice in otroke. Predpisati bi se morala že tvorničarju najvišja cena. Sem naj bi se prištel primerni prodajni dobiček. V Nemčiji so se v tem že uredile cene za čevlje. In pri nas?

Iz česa bodo v bodoče kuhali pivo. »Pivovarske Listy« pišejo, da bo pivovarska centrala prosila oblastveaega dovoljenja, da bodo smele pivovarne kuhati pivo iz rastlin, ki vsebujejo veliko škroba. Sem spada predvsem navadni fižol (tega je pač ravno tako škoda, kakor ječmena!), potem manioskova korenina in »japonski krompir« (stachys tuberifa). Pivo bodo torej v bodoče kuhali iz škroba.

Zaljubljena Dunajčanka. Prav čedna 20 letna Marija Mirbauer je službovala v neki dunajski bolnišnici, v kateri delajo ruski vojni vjetniki. Dne 25. avgusta dopoldne je pred bolnišnično kuhinjo vpricho vseh ljudi objela in poljubovala vjetega Rusa. Črnovojnik Graber, ki je vjetnike nadzoroval, je zaljubljeno dekle odpodil, Marija Mirbauer pa mu je zaklicala: »To te nič ne briga! Kdo si pa ti, Jud neumni?« Čez nekaj dni je zapovednik sklical vjete Ruse in jim zabičal,

Osrain

da jim je občevanje z Avstrijci strogo prepovedano. Črnovojnik Graber se je nato oglasil in je rekel: »Saj niso krivi Rusi, naša dekleta se jim vsiljujejo.« Povedal je nato ves dogodek z Mirbauerjevo. Tedaj je pa dekleta skočilo na črnovojnika in mu dala dve zausnici. Ovadena sodišču, je bila zaljubljena Dunajčanka obsojena na 3 dni zapora.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojno in po vojni svojo vrednost. Varno je torej naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verišico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštne prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Dunajska cesta 17.

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v ve-zenju - Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Zdravniki priporo čajo KAISERJEVE PRSNE KARAMELE

s „3 smrekami“.

kot izborno sredstvo zoper kašelj, ki so se že nad 25 let izborna obnesle. Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

hripavost, zasliženje, katare, bolni vrat, dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsakemu vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbujajoči fino okusni bonboni. Zavoj 30 in 50 v, škatlja 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drogerijah.

Po dnevnih cenah kupuje

divji kostanj, želod, ježice, cunjje, staro železo, kosti, :: (lase) in star papir ::

VIKTORIJA PANHOLZER

Ljubljana, Pražakova ulica šte. 4.

Po vsaki fotografiji napravimo umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42x53 cm stanejo samo 24 K.

Naročila sprejema upravništvo Tedenskih Slik v Ljubljani.

!! 10 letna garancija. !!

Dober zanesljiv in lep

Že nad 3 milijone v rabi.

strojev v priprsti in luksu opremi, barva lesa poljubna, vsi stroji vezejo, krpajo perilo in nogavice, ter šivajo naprej in nazaj. — Pouk v vezenju brezplačen v hiši. Zalogo si vsak lahko ogleda ter posamezne stroje preizkusi v trgovini v LJUBLJANI, sv. Petra nasip 7, -- blizu frančiškanskega mostu, za vodo, levo 3. hiša.

Starine

(staro pohištvo, posodo, obleko, slike i. t. d.) in umetno zobovje kupuje in prodaja

A. DERGANČ, brivec in starinar, v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 10.

Maček & Komp.,

Franca Jožefa cesta šte. 3 LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH OBLEK, ZA GOSPODE DEČKE IN OTROKE.

NAROČILA TUDI PO MERI. SOLIDNA POSTREŽBA. ZALOŽNIK C. KR. PRIVIL. JUŽNE ŽELEZNICE.

šivalni stroj

se dobi le pri:

JOSIP PETELINC-U

tovarniška zaloga „Gritzner“ in „Afrana“

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4 1/2 %

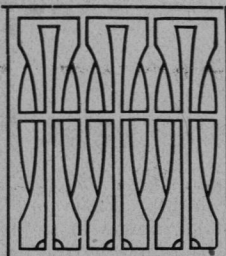
LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI

brez vsakršnega odbitka

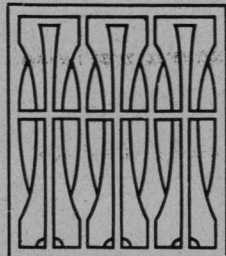
naložen denar. Rezervni zaklad: nad 900.000.

ZADRUŽNA TISKARNA KRŠKO ob Savi

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusneje, ceno in v najkrajšem času.

Naročila sprejema vodstvo Zadrुžne tiskarne v Krškem in upravništvo Tedenskih Slik v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10. I. ::

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

: Delniška glavica 8,000.000 kron. :

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na vložne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Modistika
MINKA HORVAT
Ljubljana, stari trg 21.

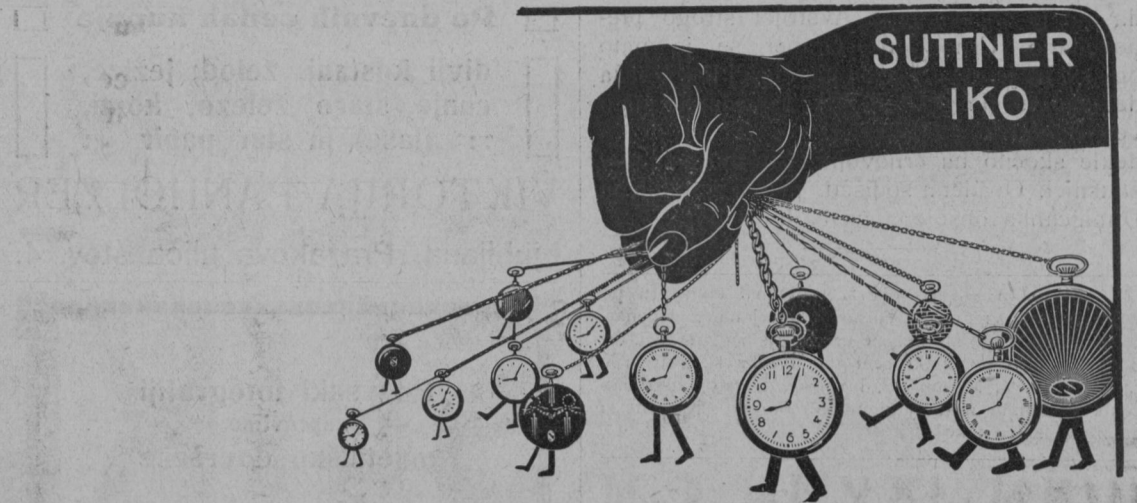
priporoča cenjenim damam
svojo zelo povečano zalogo
damskih klobukov in otroških
čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

Priporoča se
umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Mazilo za lase
varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji
Siški št. 222 pri Ljubljani.
Dobi se v Kolodvorski ul. 200
ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
V 3 tednih zrastejo najlepše lase.
Stekl. po 3 in 4 K. Pošilja se
tudi po pošti. Izorno sredstvo
za rast las.
Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura	K 4:10	Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov	14:—
„ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih	5:90	„ 1450. Bela kovinasta verižica	2:80
„ 719. Srebrna remontoar-ura	7:80	„ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta	1:—
„ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti	8:40	„ 916. Srebrna verižica, masivna	3:20
„ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov	7:20	„ 422. Nikelnasta športna verižica	1:75
„ 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura	7:50	„ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“	2:—
„ 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta	7:90	„ 213. Srebrni prstan z kamnom	1:40
„ 804. Srebrna damska ura	9:50	„ 211. Srebrni prstan z kamnom	—:90
„ 1544. Usnjata zapestnica z uro	10:50	„ 1063. Prstan, zlatona srebro	2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se po povzetju ali če se denar vnaprej pošlje.	Krasni cenik zastonj in poštnine prosto.	Neugajajoče se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice. **Svetovna razpošiljalnica.** Nobene podružnice.

Selenburgova ulica 1
(zraven trgovine Tičar)

Špecialna trgovina bluz

Antonija Sitar

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnjega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem
Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.
V Pulju, 23. marca 1914.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje